

## Welke gevelaanpak bij verduurzaming? - een leidraad

Gert Jan te Velde, adviseur Mooi Verduurzamen in opdracht van Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Amsterdam  
oktober 2017

| ARCHITECTONISCHE ORDE + OMSCHRIJVING<br>(bron: welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam 2016 hfst 5, pag 48)                                                                                                                                                                                                    | GEVELTYPOLOGIE                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | METSELWERK MET GATEN                                                                                                                                                                                                                  | METSELWERK MET GATEN EN ORNAMENT                                                                                                                                                                                                                                                         | RANDEN, PENANTEN EN INVULLINGEN                                                                                                                                                                                                                                                               | SYSTEEMGEVEL                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>WA basis</b><br>Handhaven van vorm en massawerking voor zover deze belangrijk is voor de compositie van de verkaveling en de relatie met het veld als geheel.                                                                                                                                                 | Isoleren aan de binnen- of buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk.                                                                                                                    | Isoleren aan de binnen- of buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk.                                                                                                                                                                       | Isoleren aan de binnen- of buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk.                                                                                                                                                                            | Isoleren aan de binnen- of buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk.                                                                                                                                                                 |
| <b>WA 3</b><br>Handhaven en herstellen van de oorspronkelijke karakteristiek en samenhang in het gevelbeeld, waarbij afwijking in materiaal, kleur en detaillering mogelijk is.                                                                                                                                  | Bij isolatie aan buitenzijde: toepassen van steenstrips                                                                                                                                                                               | Bij isolatie aan buitenzijde: toepassen van steenstrips, met herstel of herinterpretatie van ornamentiek.<br><br>voorbeeld: Louis Couperusstraat en Werenqouw                                                                                                                            | Bij isolatie aan buitenzijde is het toepassen van nieuwe materialen, waaronder minerale strips, mogelijk. Let daarbij op de oorspronkelijke plasticiteit en zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels .                                                                               | Bij isolatie aan buitenzijde is het toepassen van nieuwe materialen mogelijk; herstel gevelbeeld is wenselijk of herinterpretatie mogelijk                                                                                                                                         |
| <b>WA 2</b><br>Handhaven en herstellen van de oorspronkelijke elementen in vorm, maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur of vormgeving van een vergelijkbare kwaliteit. Het gebruik van niet oorspronkelijke materialen is mogelijk mits dit gebeurt met respect voor de authenticiteit van de gevel. | Bij isolatie aan de buitenzijde: toepassen van keramische steenstrips. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Zorg voor zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels.<br><br>voorbeeld: Bosleeuw | Let bij een gevelaanpak op behoud of herstel van ornamentiek, plasticiteit en rankheid van elementen. Bij ornamentiek in het gevelmetselwerk isoleren aan binnenzijde zeer wenselijk. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling<br><br>voorbeeld: Dudokhaken | Isoleren aan binnenzijde zeer aanbevolen, vanwege plasticiteit gevel en maatvoering van kolommen en betonbanden. Kozijnen en puien in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Zorg voor zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels .<br><br>voorbeeld: Klarenstraat | Isoleren aan binnenzijde zeer aanbevolen. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let op de plasticiteit en ritmiek van de oorspronkelijke gevel, ook in de aansluitingen bij dak en kopgevels.                                                     |
| <b>WA 1</b><br>Handhaven en herstellen van de voor de vormgeving bepalende kenmerken, zoals maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur. Dit moet zo veel mogelijk gebeuren in authentiek materiaal, kleur en detaillering en rekening houdend met de samenhang in het gevelbeeld                         | Isoleren in principe aan binnenzijde. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let op de diepte van de negges, de rankheid van de profielen en de vensterindeling.<br><br>voorbeeld: Koningsvrouwen Landlust        | Isoleren in principe aan binnenzijde. Behoud c.q. herstel van oorspronkelijke ornamentiek en plasticiteit. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let op de diepte van de negges, de rankheid van de profielen en de vensterindeling.                                | Isoleren in principe aan binnenzijde. Behoud de plasticiteit van de gevel. Kozijnen en puien conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let daarbij op de diepte van de negges, de rankheid van de profielen en de vensterindeling.                                                    | Isoleren in principe aan binnenzijde. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let daarbij op de diepte van de negges, de rankheid van de profielen en de vensterindelingen. Herstel en zorgvuldige reiniging systeemgevel.<br><br>voorbeeld: het Breed en Airey |

\* NOM: Nul op de Meter. BENG: Bijna energieneutraal gebouw

### REMINDER

Bij verduurzamingsprojecten waarin ook installaties worden aangepakt (bijv. all-electric of NOM/BENG concepten) vragen installaties veel ruimte.

Vaak wordt hiervoor het dak en/of balkon gebruikt. Dit heeft veel effect op het gevelbeeld.

Deze onderdelen moeten dus tijdig in het project worden meegenomen. (Zie ook het hoofdstuk Duurzame Stad in de welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam 2016)